

Отже, застосування технологій ШІ в банківській сфері підвищує ефективність обслуговування клієнтів, зменшує витрати, підвищує точність прийняття рішень та забезпечує високий рівень безпеки.

Література:

1. A Leader's Guide to Customer Engagement Excellence in Banking. URL: <https://clevertap.com/a-leaders-guide-to-customer-engagement-excellence-in-banking/>
2. ПриватБанк запустив програму знижок і кешбеку, засновану на штучному інтелекті. Вона називається «Привіт» URL: <https://forbes.ua/news/privatbank-zapustiv-programu-znizhok-i-keshbeku-zasnovanu-na-shtuchnomu-intelekti-vona-nazivaetsya-privit-13052024-21127>
3. Ощадбанк розповів про віртуальну голосову помічницю Софію. URL: <https://www.oschadbank.ua/news/somisaca-golosova-pomicnica-sofia-prijmae-ponad-15-mln-dzvinkiv-klientiv-osadu>
4. Як ШІ змінює українські банки URL: <https://fintechinsider.com.ua/yak-shi-zminyuye-ukrayinski-banky/>

Попов В.В.

аспірант

Сторожук О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

СИНЕРГІЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ РОЗВІДКИ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Цифрова трансформація економіки України стає все більш вагомим інструментом для повоєнного відновлення країни та створення сприятливих умов для інвестиційного клімату [1]. У підсумковому звіті Міністерства цифрової трансформації України за 2023 рік підкреслено прогрес у розбудові цифрових екосистем, які посилюють стійкість української економіки. Так, індекс цифрової трансформації України у 2023 році склав 0,632 (для порівняння: у 2022 році – 0,651). При цьому лідерські позиції посідають Дніпропетровська (0,908), Львівська (0,891) та Полтавська (0,833) області. Останні місяці у цьому рейтингу займають Сумська, Запорізька, Херсонська області. На жаль, Кіровоградська область за показником індексу цифрової трансформації 0,531 займає поки що лише 18-ту позицію, але потенціал зростання в цьому напрямку, безумовно є [2].

Сучасні технології, включаючи штучний інтелект, блокчейн і великі дані, поступово впроваджуються в різні галузі, посилюючи їх конкурентні переваги та підвищуючи економічну ефективність. Виходячи з таких позицій, є сенс розглянути цифрову трансформацію українських підприємств у взаємозв'язку із економічною розвідкою. Синергія цифровізації та економічної розвідки, на наш погляд, може стати одним із істотних факторів сталого розвитку українських підприємств, особливо в умовах глобальної конкуренції, розвитку Індустрії 4.0, розширення кіберпростору та швидкого технологічного розвитку.

Досліджуючи суть економічної розвідки, А. Гукова включає до її складу промислову (науково-технічне шпигунство, розвідку ресурсів, технологічне шпигунство) та комерційну (розвідку маркетингу, розвідку менеджменту та фінансову розвідку) [3]. Згодні з такою думкою, оскільки вважаємо, що економічна розвідка є комплексною системою збору, аналізу та пояснення інформації, що стосується різних аспектів економічної діяльності, і має за мету забезпечити стратегічні переваги підприємства. Вона охоплює такі важливі напрямки, як ресурси, виробничі процеси, розподіл товарів, зміни у поведінці споживачів, а також моделювання та аналіз економічних явищ. Особливість економічної розвідки полягає в її

здатності охоплювати всю фінансову, економічну, маркетингову діяльність конкурентів, що дозволяє не лише глибше зрозуміти їх операційну діяльність, але й систематично відслідковувати, аналізувати та прогнозувати майбутні кроки та дії конкурентів на ринку. При цьому промислова розвідка, як частина економічної, акцентує увагу переважно на технологічних та виробничих аспектах, таких як обладнання, технології виробництва, дослідницькі розробки, загальна організація виробничих процесів. Економічна розвідка допомагає отримувати стратегічну інформацію щодо конкурентоспроможності, зокрема про внутрішні ресурси, структуру витрат, канали постачання і збуту, що безпосередньо впливає на здатність підприємства до ефективного управління ресурсами та позиціонування на ринку. Такі знання є життєво важливими для побудови довгострокових стратегій розвитку, особливо в умовах глобалізації, високої конкуренції, прискорення потоку інформації.

Для забезпечення ефекту синергії від цифрової трансформації і економічної розвідки у функціонуванні і сталому розвитку українських підприємств доцільно використовувати автоматизовані системи моніторингу та аналізу ринку. Наприклад, не секрет, що соціальні медіа є потужним джерелом інформації про конкурентів та тренди на ринку. Для керування ними можна застосовувати Hootsuite – інструмент, який дає змогу керувати всією активністю в соцмережах за допомогою однієї інформаційної панелі. Перевагою Hootsuite є те, що цей інструмент сумісний практично з усіма існуючими соціальними мережами Instagram, Youtube, Facebook, LinkedIn, Twitter [4]. За допомогою Hootsuite можна налаштувати відстеження згадок про продукцію чи послуги підприємств-конкурентів і характерних ключових слів, пов'язаних з їх діяльністю, щоб моніторити активність конкурентів, тенденції реакцій споживачів на їх рекламні кампанії.

Ціллю економічної розвідки є збір та аналіз інформації для якісного прогнозування майбутніх змін, тому трендвотчинг (спотсереження за новими тенденціями) і такі цифрові інструменти, як Power BI, Qlik Sense, Tableau є зручними у практиці господарювання підприємств, оскільки вони дозволяють аналізувати великі обсяги даних, візуалізувати тенденції і проводити глибоку аналітику, що допомагає виявляти тренди [5].

Для збору та аналізу даних про ціни, обсяги продажів, тенденції попиту на різних ринках доцільним є застосування Bloomberg Terminal. Термінал Bloomberg (BT) – це програмна система, яка забезпечує доступ до служб даних Bloomberg і власної торгової платформи [6]. Служба даних BT включає глобальні фінансові дані в реальному часі, інструменти фінансового аналізу та стрічки актуальних новин.

Особливістю використання таких підходів та інструментів є те, що зібрані за їх допомогою дані, формуються з відкритих джерел і є законними. Звісно, економічна розвідка може включати також отримання інформації шляхом крадіжки даних чи технологій, організації кібератак, корумпування провідних менеджерів підприємств-конкурентів, але такі дії є неетичними, протизаконним та підривають репутацію підприємств, які їх практикують.

Отже, економічна розвідка є багатоаспектною ретельною системою збору, аналізу та тлумачення інформації, що охоплює різні напрямки діяльності підприємств-конкурентів. Вона дає змогу глибоко розуміти операційну діяльність конкурентів, спрогнозувати їхні дії та стратегічні кроки на ринку, що є вкрай цінним для ефективного управління ресурсами та позиціонування підприємства, особливо в умовах глобалізації та загострення конкуренції. Цифрова трансформація у взаємодії та взаємозв'язку із економічною розвідкою є значущими факторами сталого розвитку українських підприємств, особливо завдяки використанню автоматизованих систем відслідковування та аналізу ринку. Інструменти, зокрема, Hootsuite допомагають контролювати активність у соціальних медіа та відстежувати конкурентів, що дає змогу краще орієнтуватися у ринкових тенденціях. Програмні платформи для аналітики, як Power BI, Qlik Sense і Tableau, дають можливість підприємствам ефективно обробляти великі обсяги даних, виявляти тенденції та здійснювати якісний прогноз. Bloomberg Terminal надає доступ до глобальних фінансових даних та інструментів для аналізу ринків, що сприяє прийняттю обґрунтованих рішень у бізнесі. Загалом, синергія цифровізації та економічної розвідки є запорукою оперативного реагування на мінливу зовнішню ситуацію,

мінімізування ризиків, оптимізації витрат та спрямування ресурсів на перспективні напрями розвитку.

Література:

2. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. <http://surl.li/gqxnqx>
3. Індекс цифрової трансформації регіонів України підсумки 2023 року. <http://surl.li/yuaqqx>
4. Гукова А. В. Роль фінансової безпеки підприємства в системі економічної безпеки : навч. посіб. / А. В. Гукова. – Київ : КНЕУ, 2009. – С. 241-245.
5. Hootsuite Vs Later – найкращий інструмент у 2023 році. <https://marketinglad.io/uk/hootsuite-vs-later/>
6. Qlik vs Tableau vs Power BI: повний посібник для вибору правильного інструменту <https://www.rbcgrp.com/ua/qlik-vs-tableau-vs-power-bi-povnij-posibnik-dlja-viboru-pravilnogo-instrumentu/>
7. What Is a Bloomberg Terminal (BT)? Functions, Costs, and Alternatives. https://www.investopedia.com/terms/b/bloomberg_terminal.asp

Поповкіна О.С.

здобувач гр. ЕН 23 мб-1

Науковий керівник:

Доренська А.О.

Асистент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ШІ В Е-КОМЕРЦІЇ

Штучний інтелект набирає великих обертів, охоплюючи усі сфери нашого життя, е-комерція не є винятком. Штучний інтелект може автоматизувати різні аспекти роботи інтернет-магазину, зокрема покращити взаємодію з відвідувачами, наприклад підтримка клієнтів; оптимізувати технічні процеси та пошукову систему, а також підвищити рівень конверсії, окрім цього він може займатись персоналізацією маркетингу, прогнозуванням попиту, забезпечення кібербезпеки та захисту даних, тощо.

Посилаючись на дані Precedence research штучний інтелект в сфері е-комерції набирає стрімких обертів. Компанія стверджує, що електронна комерція є галуззю, яка отримує велику користь від штучного інтелекту. Це супроводжується тим, що ШІ здатний оцінювати великі обсяги даних, а також він збирає аналітичні дані, що дозволяє підприємству краще розуміти потреби клієнтів, постачати необхідні товари, визначати ідеальні ціни та терміни доставки, тощо. «Персоналізація, що підтримується даними й аналітикою, є потужним інструментом для зміцнення зв'язку з брендом, завоювання лояльності споживачів і залучення клієнтів у магазини», — йдеться у звіті McKinsey за 2021 рік. Деякі сайти використовуючи ШІ, аналізують ваші вподобання, для того, щоб запропонувати товари на основі ваших покупок. Штучний інтелект впроваджують, щоб впровадити динамічне ціноутворення для стратегії зміни ціни продукту на основі попиту та пропозиції. Продавці електронної комерції можуть аналізувати поведінку споживачів, демографічні та інші дані в масштабі за допомогою технології ШІ, зокрема глибокого навчання та статистичного моделювання. Також можуть створювати персоналізовані рекламні оголошення, надсилати цільові електронні листи, пропонувати товари та встановлювати ціни, спеціально адаптовані до клієнта, на основі своїх висновків. Що до цифр, розмір глобального штучного інтелекту на ринку електронної комерції досяг 5,81 млрд доларів США у 2022 році, прогнозовано, він сягне приблизно 22,6 млрд доларів США до 2032 року [1].

Використання генеративного штучного інтелекту в електронній комерції стає все більш поширеним інструментом для створення унікального контенту та покращення користувацького досвіду. Генеративний ШІ здатний автоматично створювати текстові описи